

Bomen met fijnstof-garantie

Ton van Dalen Huverba: Wij verkopen bomen én advies

Bekende fijnstofkampioenen zijn de Metasequoia en de Pinus.

Van Dalen van Huverba geeft het volmondig toe: "Natuurlijk is het marketing, bomen met een fijnstof-label, maar dan wel marketing mét inhoud." Van Dalen doelt hierbij op een nieuw initiatief van de Opheusdensedse kwekerij. Het bedrijf is recentelijk een project gestart waarbij bomen worden voorzien van labels die hun wegvangcapaciteit van fijnstof vermelden.

Auteur: Hein van Iersel

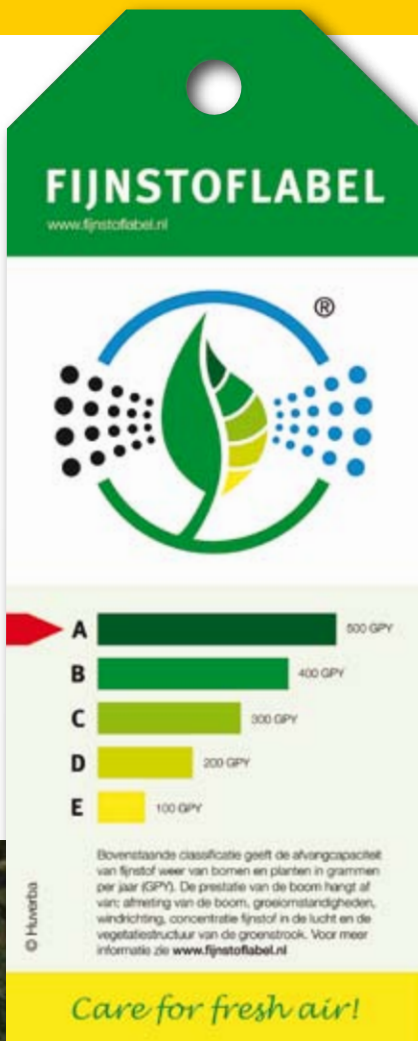

Bekende fijnstofkampioenen zijn de Metasequoia en de Pinus.

Het verhaal is wijd en zijd bekend: bomen leveren een positieve bijdrage aan het stedelijke milieu. Onder andere door hun capaciteit om fijnstof en stikstofdioxide weg te vangen. Fijnstof bestaat uit microscopisch kleine deeltjes die vrij in de lucht zweven, die bij inademing schadelijk zijn voor de gezondheid. Fijnstof bestaat uit deeltjes in de lucht die kleiner zijn dan 10 micrometer (PM10). Fijnstof wordt niet opgenomen in de bladeren, maar slaat neer op de bladeren en takken. Daar blijft het 'plakken', totdat het afspoelt met regen en in de bodem komt. Vooral de ultrafijne deeltjes, kleiner dan 2,5 micrometer (PM 2,5), zijn gevaarlijk voor de menselijke gezondheid, omdat ze diep kunnen doordringen in de longen. De Europese Unie heeft normen opgesteld voor fijnstof. Deze houden onder andere in dat de hoeveelheid fijnstof per kubieke meter lucht gedurende maximaal 35 dagen per jaar niet boven de

50 microgram mag komen. Deze normen zijn per 1 januari 2010 nog eens behoorlijk aangescherpt. Het aantal overschrijdingen per jaar is teruggebracht naar zeven dagen (zie tabel1). Omdat uitbreidingsplannen, waaronder de bouw van snelwegen, bedrijfsterreinen en nieuwe wijken, gekoppeld zijn aan de kans op overschrijding van deze normen loopt Nederland, naast de kans op gezondheidsschade, ook kans op economische schade omdat plannen in de ijskast kunnen belanden.

De problemen met fijnstof in Nederland en België zijn het grootst in de directe omgeving van snelwegen. Voor de Randstad betekent dat ongeveer 10 procent van de bevolking aan te hoge concentraties wordt blootgesteld. Als de snelwegen de grootste boosdoeners zijn, is het logisch dat daar ook de grootste winst te halen is.

Fijnstoflabel

Bovenstaande problematiek inspireerde Huverba tot het ontwikkelen van een fijnstof-label voor bomen. Het idee hierachter is hetzelfde als het energielabel op auto's: iedere boom wordt in een categorie ingedeeld die een indicatie geeft van zijn relatieve capaciteit om fijnstof weg te vangen. Een boom in de categorie A is daarbij het meest succesvol, categorie E het minst. Een boom in categorie A zou in staat moeten zijn per jaar een halve kilogram fijnstof uit de lucht te halen. Van Dalen: "Dan praat ik niet over een boom in de maat 8-10 of 10-2, maar over een volwassen exemplaar."

Van Dalen baseert dit op onderzoek in Wageningen, dat stelt dat een volwassen boom in de hoogste fijnstofcategorie 1,5 kilo fijnstof uit de lucht kan halen. Een garantie als zodanig wordt niet gegeven, omdat de effectiviteit van de boom sterk afhangt van de toepassing, de omliggende beplanting en vitaliteit van de boom.

Moeizaam

Met het fijnstof-label in de hand weet een beheerder nu welke bomen effectief fijnstof opvangen, maar daarmee ben je er nog niet. Van Dalen: "Als kweker leveren wij alleen de bomen, de architect bepaalt hoe deze bomen uiteindelijk worden toegepast." Van Dalen ziet daarin nog wel een knelpunt. Veel landschapsarchitecten zouden weinig kaas hebben gegeten van de materie: "Wanneer je gewoon een enkelvoudige laan wilt aanplanten, is het effect op het gebied van fijnstof te verwaarlozen. Je zult dan anders moeten ontwerpen en daarin speelt de architect de grootste rol."

Van Dalen: "Het ideaal is natuurlijk een gemengde beplanting van loofbomen en naaldbomen. Daarmee vang je optimaal gasvormige stikstofverbindingen af en ook fijnstof. Toch moet ik er niet aan denken dat heel Nederland vol met Pinus komt te staan."